

ዓለምለኸዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት

10 ታሐሳስ 1948 ዓ.ም.ፈ. ብሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ዝፀደቐን ዝተኣወጀን ድንጋገ 217 ኡ- III )

መለተዊ

ኡብ ዓለም ንናይ ኩሎም ሰባት ተፈጥሮአዊ ክብሪትን ንማዕረን ዘይገሃሱን ሰብአዊ መሰላትን ምቕባል መሰረት ነፃነት፣ ፍትሕን ሰላምን ስለ ዝኾነ፣

ንሰብአዊ መሰላት ኡብ ግምት ዘይምእታውን ምጥሓስን ንሕልና ወዲ ሰብ ዘቐሰለን ኦሪሚናዊ ተግባራት ዘስዓበን ምጂኡ ፣ ናይ ዘሪባን ለምነትን ነፃነት ዘለዎ፣ ካብ ፍርሕን ፀገምን ነፃ ዝኾነት ዓለም ንክትህልው ዝለዓለ ትምኒት ደቂ ሰባት ምጂኡ ስለ ዝተኣምነሉ፣

ወዲ ሰብ ምልኪን ወፅዓን ንምውጋድ ሓይሊ ንክጥቀም ምእንቲ ከይግደድ ሰብአዊ መሰላት ብሕጊ ክኸበሩ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ኡብ መንጎ ሃገራት ምሕዝብታዊ ዝምድናታት ንኸዓቢ ምሕጋዝ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ህዝብታት ውድብ ሕቡራት መንግስታት ኡብ ቻርተር ውድብ ሕቡራት መንግስታት ንመሰረታዊ ሰብአዊ መሰላት፣ ንኸብርን ልዕልነትን ሰብአዊ ፍጡር፣ ንማዕረ መሰላት ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘለዎም ለምነት ብምርግጋዮምን ኡብ ዝሰፍሑ ነፃነት ከዓ ማሕበራዊ ምዕባለን ዝሓሸ ደረጃ መነባብሮን ንምዝርጋሕ ዝወሰኑን ስለዝኾነ፣

ኦባል መንግስታት ምስ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ብምትሕግጋዝ ሰብአዊ መሰላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዓለምለኸዊ ጠመተን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ንምፅዓር ዝጠልቡ ስለዝኾነ፣

እዚ ጠለብ’ዚ መሊኡ ንክረጋገፅ ብዛዕባ እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኡቶም ሓባራዊ ግንዛብ ምሓዝ ብጣዕሚ ኦድላዪ ስለዝኾነ፣

ስለዚ ሓፈሻዊ ጉባኤ ውድብ ሕቡራት መንግስታት

ኩሎም ህዝብታትን ኩሎም ሃገራትን ክሳብ ሕድሕድ ውልቀሱብን ክሳብ ሕድሕድ ክፍሊ ማሕበረጠ ሱብን ነዚ ድንጋገ እዚ ኩሉ ጊዜ ብምዝካር እዞም መሰላት እዚኡቶም ኦኹብሮት ንክረኽቡ ብምስትምሃርን ብትምህርትን ንክፅዕሩ፣ ከምኡ’ውን ብሃገራውን ዓለምለኸውን ማዕበልቲ ስጉምቲታት፡ ኡብ ህዝብታት ኦባል ሃገራትን ኡብ ግዝኡቶም ኡብ ዘለዉ ህዝብታትን ሓፈሻውን ግብራውን ተቐባልነትን ሓለዋን ምእንቲ ክረኽቡ ነዚ ዓለምለኸዊ ድንጋገ ሰብአዊ መሰላት ኦዊጅዎ ኦሎ።

ዓንቀፅ 1

ብመንፅር ክብርን መሰልን ኩሎም ሰባት እንትውለዱ ነፃን ማዕረን እዮም። ምስትውዓልን ሕልናን ዝተዓደሎም ብምጂኖም ንሕድሕዶም ብሕውነታዊ መንፈስ ክተሓላለዩ ኦለዎም።

ዓንቀፅ 2

ሕድሕድ ሱብ ብዘርእ፣ ብቀለም፣ ብቦታ፣ ብቋንቋ፣ ብሃይማኖት፣ ብፖለቲካ ወይ ብካልኦት ኦሪኦኢያታት፣ ብብሄር ወይ ብማሕበራዊ መበቁል፣ ብሃብቲ፣ ብትውልዲ ወይ ብካልኦት ደረጃታት ኦድልዎ እንተይተገብረሉ ኡብዚ ድንጋገ እዚ ናይ ዝሰፈሩ ኩሎም መሰላትን ነፃነታትን ተጠኝሚ እዩ።

ብተወሳኺ ሓደ ዜጋ፣ ሃገሩ ነፃ ግዝእት፣ ብሞግዚት ዝመሓደር፣ ዓርሰ ምምሕዳር ዘይብሉ ወይ ኡብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ሉኦላዊ ገደብ ዝርከብ እንተኾነ’ውን ብምኽንያት ናይ ሃገሩ ፖለቲካዊ፣ ሕጋዊ ስልጣን ወይ ዓለምለኸዊ ደረጃ ኦድልዎ ኦይፍፀሞን።

ዓንቀፅ 3

ሕድሕድ ሱብ ብህይወት ናይ ምንባር፣ ናይ ነፃነትን ድሕንነትን መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 4

ሕድሕድ ሱብ ብባርነት ወይ ብጊልያነት ክግዛእ ዮብሉን። ባርነትን ናይ ባርያ ንግድን ብዝኾነ ይኹን መልክዑ ክልኩል እዩ።

ዓንቀፅ 5

ሕድሕድ ሱብ ከቢድ ስቓይ ዘውርድ፣ ጭካነ ዝመልእ፣ ኢሰብአዊ ወይ ሰብአዊ ክብሩ ዘዋርድ ኦተሓሕዛ ወይ መቐፃዕቲ ኦይፍፀሞን፣

ዓንቀፅ 6

ሕድሕድ ሱብ ኡብ ዝኾነ ይኹን ቦታ ኡብ ቅድሚ ሕጊ ብሰብአዊ መንነቱ ንክፍለጥ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 7

ኩሎም ሰባት ኡብ ቅድሚ ሕጊ ማዕረ ኡብ ልዕሊ ምጂኖም ብዘይ ኦፈላላይ ናይ ሕጊ ማዕረ ሓለዋ ክግበረሎም መሰል ኦለዎም። ኩሎም ሰባት ነዚ ድንጋግ’ዚ ብምጥሓስን ነዚ ድንጋግ’ዚ ንምጥሓስ ብዝግበሩ ምልዕዓላትን ካብ ዝበፅሑም ኦድልዎ ሓለዋ ናይ ምርኩብ ማዕረ መሰል ኦለዎም።

ዓንቀፅ 8

ሕድሕድ ሱብ ብሕገ መንግስቲ ወይ ብሕጊ ዝተፈቐዱሉ መሰረታዊ መሰላት እንትጠሓስዎ ስልጣን ብዘለዎ ሃገራዊ ቤት ፍርዲ ግቡእ ካሕሳ ናይ ምርኩብ መሰል ኦለዎ።

ዓንቀፅ 9

ሕድሕድ ሱብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦይእሰርን፣ ኦይተሓዝን ወይ ኦይሕየርን።

ዓንቀፅ 10

ሕድሕድ ሰብ መሰሉን ግቡእን፣ ከምኡ'ውን ንዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ገበያዊ ክሲ ዝምልከቱ ጉዳያት ንምውሳኔ ኦብ ነፃን ዘይኣድላውን ቤት ፍርዲ ብፍትሓውን ዕላውን መንገዲ ንክራኦዩሉ ምሉእ ማዕርነት ኣለዎ።

ዓንቀፅ 11

ብዘቐፅፅ ገበን ዝተኸሰሰ ሕድሕድ ሰብ መከላኸሊኡ እቐረቡ ኦብ ዝካተዓሉ እዋን ብሕጊ ገበነኛ ምጂኦ ክሳብ ዝረጋገፅ ከምንፁህ ሰብ ክቐፀር መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ሓደ ነገር ኦብ ዝተፈፀመሉ እዋን ነቲ ጉዳይ ምፍፃም ወይ ዘይምፍፃም ገበን ምጂኦ ብሃገራዊ ወይ ብዓለምለኸዊ ሕጊ ተደንጊጉ ክሳብ ዘይፀንሐ ብሓላፍነት ኣይሕተትን። ከምኡ'ውን ነቲ ገበን ኦብ ዝፈፀመሉ እዋን ነቲ ገበን ተወሲኦ ካብ ዝነበረ መቐፃዕቲ ንላዕሊ ዝኹብድ መቐፃዕቲ ክውሰኖ ኣይግባእን።

ዓንቀፅ 12

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ኦብ ልዕሊ ውልቀ ህይወቱ ፣ ቤተሰቡ፣ ገዝኡ ወይ ኦብ ርክባቱ ጣልኝ ዝኣትዎ ኣይህልውን። ኦብ ልዕሊ ክብሩን ዝንኡን በደል ኣይፍፀምን። ዝኾነ ይኹን ሰብ ከምዚኣም ካብ ዝኣመሰሉ ኢድ ኣኣታውነት ወይ ከዓ በደል ዝከላኸለሉ ውሕስነት ሕጊ ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 13

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ውሽጢ ዝነበረሉ ሃገር ናይ ምዝውዋርን ምንባርን መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ካብ ዝኾነት ትኹን ሃገር እንኮላይ ካብ ሃገሩ ናይ ምውፃእን እንደገና ናብ ሃገሩ ናይ ምምላስን መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 14

ሕድሕድ ሰብ ካብ ንህይወቱ ሓደገኛ ዝኾኑ ግፍዕታት ኣምሊጡ ኦብ ካልኣት ሃገራት ዑቕባ ናይ ምሕታትን ናይ ምርኩብን መሰል ኣለዎ።

እዚ መሰል እዚ ብጭቡጥ ፖለቲካዊ ኦብ ዘይኮኑ ገበናት ወይ ንዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕብራት መንግስታት ኦብ ዝሃረሩ ተግባራት ኣየገልግልን።

ዓንቀፅ 15

ሕድሕድ ሰብ ዜግነት ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ዜግነቱ ክቕንጠጥ ወይ ዜግነቱ ናይ ምልዋጥ መሰሉ ክኸልከል ኣይኽእልን።

ዓንቀፅ 16

ንዓቕመ ኣዳምን ሄዋንን ዝበፅሑ ደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኦንስትዮን ዘርኢ፣ ዜግነት ወይ ሃይማኖት እንተይገደቦም ናይ ምምርፃውን ቤተሰብ ናይ ምምስራትን መሰል ኣለዎም። ኦብ ኦመሰራርታ ሓዳር ፣ ኦብ እዋን ሓዳርን ኦብ እዋን ፍትሕን ማዕሪ መሰል ኣለዎም።

መርዓ ብነፃን ምሉእ ፍታውን ተመራፃውቲ ጥራይ ይፍፀም

ቤተሰብ ተፈጥሮኦውን መሰሪታውን ጉጅለ ሕብረተሰብ እዩ። ስለዝኾነ ካብ ሕብረተሰብን ካብ መንግስትን ሓለዋ ናይ ምርኩብ መሰል ኣለዎ።

ዓንቀፅ 17

ሕድሕድ ሰብ ብውልቁ ይኹን ምስ ካልኣት ብሓባር ንብሪት ናይ ምውናን መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብሕጊ ካብ ዝተደንገገ ስርዓት ወፃኢ ንብሪቱ ኣይውረስን።

ዓንቀፅ 18

ሕድሕድ ሰብ ናይ ኦተሓሳስባ ፣ ሕልናን ሃይማኖትን ነፃነት ኣለዎ። እዚ መሰል እዚ ሕድሕድ ሰብ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ንምልዋጥ ፣ ከምኡ'ውን ንብሕቱ ወይ ምስ ካልኣት ብሓባር ኮይኑ ብዕሊ ወይ ብውልቁ ብዛዕባ ሃይማኖቱ ወይ እምነቱ ክሰብኽ ፣ ክትግብር፣ ክምልኽ ወይ ኩበዕል ንዘለዎ ነፃነቱ የጠቓልል።

ዓንቀፅ 19

ሕድሕድ ሰብ ናይ ምሕሳብን ሓሳቡ ናይ ምግለፅን ነፃነት ኣለዎ። እዚ መሰል እዚ ብዘይ ኢድ ኣኣታውነት ባዕላዊ ኦተሓሳስባ ናይ ምሓዝ ፣ ብዘይ ናይ ዶብ ማዕገቲ ካብ ዝኾነ ይኹን ሚሊ መሬቲኪ ሓበዊታን ሓሳብን ናይ ምንዳይ፣ ምቕባልን ምትሕልላፍን ነፃነት'ውን የጠቓልል።

ዓንቀፅ 20

ሕድሕድ ሰብ ብሰላም ናይ ምእካብን ምውዳብን ነፃነት መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብማሕበር ንኸውደብ ኣይግደድን።

ዓንቀፅ 21

ሕድሕድ ሰብ ብቀጥታ ወይ ብነፃ መሪፃ ብዝተመሪፁ ወክልቱ ኦቢሉ ኦብ መንግስቲ ሃገሩ ናይ ምስታፍ መሰል ኣለዎ።

ሕድሕድ ሰብ ብህዝባዊ ኦገልግሎታት ሃገሩ ብማዕሪ ናይ ምጥኝም መሰል ኣለዎ።

ድልየት ህዝቢ መሰሪት ስልጣን መንግስቲ ክኸውን ኣለዎ። እዚ ድልየት እዚ ብምስጢር ወይ ብተመሳሳሊ መንገዲ ቡባጊዜኡ ብዝካየድ፣ ኩሉ ብማዕሪ ዝሳተፈሉን ኦጠቓላልን ብዝኾነ ትኽክለኛን ነፃን ናይ ምድማዕ ስርዓት ክግለፅ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 22

ሕድሕድ ሰብ ኦባል ሕብረተሰብ ከም ምጂኦ መጠን መሰል ማሕበራዊ ውሕስነት ኣለዎ። ከምኡ'ውን ብሃገራዊ ፃዕርን ብዓለም ለኸዊ ምትሕብባርን ምስ ውዳብን ሃብትን ሕድሕድ መንግስቲ ብዝሰማማዕ መልክዑ ንክብሩን ንነፃ ዕቤት ሰብኦዊ መንነቱን ኣድለይቲ ዝኾኑ ቁጠባዊ፣ ማሕበራውን ባህላውን መሰላቱ

ክረጋገፀሉ መሰል አለም።

ዓንቀፅ 23

ሕድሕድ ሰብ ንስራሕ ፣ ንነፃ መሪፃ ዓይነት ስራሕ፣ ንፍትሓውን ምቹእን ኩነታት ስራሕን ስራሕ ከይስእን ንዝግበር ሓለዋን መሰል አለም።

ሕድሕድ ሰብ ብዘይ እድልዎ ንሓደ ዓይነት ስራሕ ማዕሪ ክፍሊት ናይ ምርኩብ መሰል አለም።

ሕድሕድ ኦብ ስራሕ ዝርኩብ ሰብ ሰብእዊ ኩብሩን ኩብሪ ቤተሰቡን ዝሕለወሉ እድላዪ እንተኾይኑ'ውን ብካልእት ማሕበራዊ ውሕስነታት ዝድገፍ ፍትሓውን ዘተባብዕን ፃማ ረሃፁ ናይ ምርኩብ መሰል አለም።

ሕድሕድ ሰብ ረብሓታቱ ንምርግጋዕ ማሕበራዊ ሞያ ናይ ምጥያሽን ኦባል ናይ ምጂንን መሰል አለም።

ዓንቀፅ 24

ሕድሕድ ሰብ ናይ ስራሕ ሰዓት ዕረፍቲ፣ ናይ መዘናግዒ ጊዜ፣ ከምኡ'ውን ፍትሓዊ መጠን ሰዓታት ስራሕን መሃያ ዝኸፈለሎም ህዝባዊ ብዓላትን ክህልዉዎ መሰል አለም።

ዓንቀፅ 25

ሕድሕድ ሰብ ንጥዕናን ድሕነትን ዓርሱን ቤተሰቡን ዝበቅዕ ደረጃ መነባብሮ እንኮላይ ምግቢ፣ ክዳን ፣ መንበሪ ዝላ፣ ሕክምናን እድለይቲ ማሕበራዊ ኦገልግሎታትን ናይ ምርኩብ መሰል አለም። ከምኡ'ውን ስራሕ እንትስእን ፣ እንትሓምም፣ ኦካለ ጉዳእ እንትኸውን ኩብ ሰብ ሓዳር ሓዲኦም እንትመውት፣ እንትሽምግል ወይ ካልእት ልዕሊ ቁፅፅሩ ዝኾኑ ፀገማት መነባብሮ እንተጋጥምዎ ድሕነቱ ንክሕለወሉ መሰል አለም።

እደታትን ህፃናትን ፍሉይ ክንክንን ሓገዝን ናይ ምርኩብ መሰል አለምም። ብሕጋዊ ወይ ብዘይሕጋዊ መርዓ ዝውለዱ ኩሎም ህፃናት ብማዕሪ ማሕበራዊ ሓለዋ ናይ ምርኩብ መሰል አለምም።

ዓንቀፅ 26

ሕድሕድ ሰብ ዕድል ትምህርቲ ናይ ምርኩብ መሰል አለም። ትምህርቲ እንተውሓደ ኦብ ቀዳማይን መሰረታውን ብርክታት ብነፃ ክወሃብ ኣለዎ። ትምህርቲ ቀዳማይ ብርኪ ግድነታዊ ክኸውን ኣለዎ። ቴክኒካውን ሞያውን ትምህርቲ ብሓፈሻ ክማላእ ኣለዎ። ዕድል ላዕለዋይ ብርኪ ትምህርቲ ድማ ኦብ ብቐዓት ተመስሪቱ ብማዕሪ ክወሃብ ኣለዎ።

ትምህርቲ ኦብ ምሉእ ምዕባለ ሰብእዊ ፍጡርን ኦብ ምጥንኻርን ምኽባርን ሰብእዊ መሰላትን መሰረታዊ ነፃነታትን ዘተኮሪ ክኸውን ኣለዎ። ትምህርቲ ኦብ መንፃ ኩሎም መንግስታት ፣ ዘርእዊ ወይ ሃይማኖታዊ ጉጅለታት፣ ምርድዳእ፣ ምክእኦልን ምሕዝነትን ዘማዕብል ክኸውን ኣለዎ። ብተወገኺ ውድብ ሕቡራት መንግስታት ሰላም ንምዕኝብ ንዘካይዶም ተግባራት ክሕግዝ ኣለዎ።

ዓንቀፅ 27

ሕድሕድ ሰብ ኦብ ባህላዊ ህይወት ሕብረተሰብ ብነፃ ንክሳተፍ፣ ኩብ ኪነት ተጠኝሚ ክኸውን፣ ኦብ ሳይንሳዊ ምዕባለ ብፅሒቱ ንክበርክትን ኩብ ውፅኢቱ ንክጥቀምን መሰል አለም።

ሕድሕድ ሰብ ባዕሉ ኩብ ዝፈጠሮ ሳይንሳዊ፣ ስነ ፅሑፋዊ ወይ ኪነታዊ ውፅኢታት ሞራላውን ንዋታውን ረብሓታቱ ንክሕለዉሉ መሰል አለም።

ዓንቀፅ 28

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ዝረጋገፀሉ ማሕበራውን ዓለም ለኸውን ስርዓት ናይ ምርኩብ መሰል አለም።

ዓንቀፅ 29

ዝኾነ ይኹን ሰብ ነቲ ብሕታዊ መረጋገዒ ነፃን ዝተማልኣን ምዕባለ ሰብእዊ መንነቱ ዝኾነ ሕብረተሰብ ዝፍፅሞም ግቡኦት ኣለዉዎ።

ዝኾነ ይኹን ሰብ ኦብ ኦጠቓቕማ መሰላቱን ነፃነታቱን ንመሰላትን ነፃነታትን ካልኦት ንምቐባልን ንምኽባርን፣ ኦብ ሓደ ዲሞክራሲያዊ ሕብረተሰብ ዘድልዩ ስነ ምግባር፣ ፀጥታን ድሕነትን ንምምላእን ተባሂሉ ብሕጊ ንዝተወሰኑሉ ማዕቀባት ጥራሕ ተገዛኢ ይኸውን።

እዞም መሰላትን ነፃነታትን እዚኦቶም ብዝኾነ ይኹን መንገዲ ኦንፃር ዕላማታትን መምርሕታትን ውድብ ሕቡራት መንግስታት ክትግበሩ እይኸእሉን።

ዓንቀፅ 30

ኩብ ውሽጢ እዚ ድንጋገ እዚ ዝኾነ ይኹን መንግስቲ፣ ጉጅለ ወይ ውልቀ ሰብ፣ ኦብዚ ድንጋገ እዚ ኩብ ዝሰፈሩ መሰላትን ነፃነታትን ንገሊኦም ንምጥሓስ ኦብ ዝዓለመ ምንቅስቓስ ንክሳተፍ ወይ ዝኾነ ይኹን ተግባር ንክፍፅም መሰል ከም ዘለዎ ዝሕብር ተገይሩ ዝትርጎም ውሳኔ የለን።